

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

Decas III. (Ab anno Christi 1620. ad 1630.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

Deista novi in Anglia inventi & ex Calviniana cloaca ascendentes, ii sunt, qui nihil aliud credunt quam Deum esse, quidquid illis de aliis mysteriis dixeris & interrogaveris an credant, respondent Hoc ita dicitur & si magistratus penas intentaverit, non aliud responsum reddere unquam auditi sunt, quam: Faciat de me Deus, quidquid ipsi libuerit, aliud a me nihil obtinebis, quomocunque ulterius urgeas.

Sunt & novi Sabelliani in Angliâ reperti inter Calvinistas qui IESum Christum profusè abnegantes in eas blasphemias exasperunt, ut ipsum non prophetam sed hominum seductorem pronunciârint, & unam duntaxat divinam personam asserentes, cui servire homines debent lege naturæ.

✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:✿:
DECAS III.

✿(Ab anno Christi 1620. ad 1630.)✿

1621. **F**erdinandus Imperator Fridericum Palatinum, illique adhærentes proscribit, & per Bucquojum Moraviam, per Saxonem Silesiam recuperat, per Hispanos reliqua loca Palatinatus.

Osmanes Turcarum Imperator, centum millibus suorum gladio, totidemque morbis

bis & aliis casibus absumptis, inglorius
Constantinopolim regreditur.

In Hungaria Gabriel Bethleemus pacem
cum Cæsare init, & Coronam Hungariæ
restituit.

Rex Gallix movet in hæreticos rebelles
Rupellæ præsertim inclusos, urbemque
S. Joannis Angeriæci post dierum viginti
obsidionem deditione recipit, quam mæ-
nibus & propugnaculis privat, ad reliqua-
rum urbium Hugonotticarum terrorem,
& alias quoque sexaginta civitates hære-
ticorum per se, suosque Duces post mul-
tas pugnas & strages subigit.

Angli in portu Aleziæ aliquot Turcicas
naves incendunt, & prædâ opimâ poti-
untur.

Fortunatè hoc anno Hispanis res terrâ
marique cesserunt; Rex enim Marochi
obsidens arcem ab iis exstructam, & mu-
nitam ad fluvium Mamoram propè Alar-
chiam, adveniente Hispanâ classe, fugâ
se proripuit, eadem classis paulò post in-
cidit in 32. Batavicas naves Venetiis re-
deuntes, elapso jam tempore, quas aut
cepit, aut demersit,

Fatalis fuit hic annus morte illustrium
virorum, nam 18. Januarii obiit Paulus V.
Pontifex, annorum sexaginta novem, in
cujus

cujus locum electus est Alexander Ludovicus Bononiensis Cardinalis, dictus Gregorius XV, Eodem mense obiit Cosmas magnus Hetruriæ Dux, cui successit Ferdinandus filius decennis, sub tutela matris Austriacæ. Die 22. Martii mortuus est Philippus III. Rex Hispaniarum anno ætatis 42. regni 23, cui successit filius Philippus IV. adolescens sedecim annorum. Die 13. Julii è vivis decessit Albertus Archi-Dux, Belgii Princeps, quo extincto statim uxor ejus Isabella velum & vestem Clarissarum Monialium suscepit, pietati deinceps vacatura. Demùm feliciter ad Deum migravit Robertus Bellarminus, Societatis Jesu Cardinalis propè octuagenarius, insignis Catholicæ fidei propugnator.

✽(1622.)✽ In Japonia multi Religiosi & nobiles cives, imò & infantes gloriosum martyrium pro fide Catholica subeunt.

Gregorius XV. Pontifex congregationem de propaganda fide Romæ instituit, & Sanctos Isidorum Hispanum agricolam, S. Ignatium Societatis Jesu Fundatorem, S. Xaverium, ejusdem Societatis Indiarum Apostolum, S. Theresiam Reformatricem Carmelitarum, & S. Philippum Nerium, Congregationis Oratorii Institutorem.

Ca-

Catalogo Sanctorum adscribit; vetat quoque in publicis actibus, vel etiam privatis colloquiis asserere, Beatissimam Virginem Deiparam conceptam in peccato originali.

Ludovicus XIII. hæreticos aggressus in Gallia, aut malè eos mulctat, aut ad obsequium & fidem redire compellit.

Osmanes à Polonica expeditione redux, dum majora molitur, quàm ejus ætas aut ratio postulat, à Janitzaris Damascum transportatur, & Mustapha ejus patruus rursùs ad Imperium evocatus administrationem suscipit, qui mox Vezirium Dilavez trucidari, & Osmanem strangulari curat.

Heidelberga capitur à Tillio, & urbis hujus Bibliotheca conflata ex omnibus pænè Germaniæ Monasteriis, ideo simul & semel eorum præcipuo Domino Pontifici Romano restituta est, & tota Romam missa, magnâ tamen deferentis incuriâ, qui codices exquisitissimos diripi passus est, eamque maluit in urbem deferre librorum numero, quàm delectu copiosorem.

Interea Comes Palatinus cladibus ubiq; ita prostratus est, ut modica spes recuperandarum ditionum suarum, multò minùs regni Bohemici usurpandi supersit; quare profugi adinstar è Belgio per Galliam, mediam-

O

diam-

diamque Lutetiam in comitatus & fisco habitu ad Mansfeldium nothum transisse compertus est, cujus causam nec Jacobus VI. Scotiae, & I. Angliae, & totius majoris Britanniae, atque Orcadum Insularum Rex, & Palatini gener armis tuendam & ultra promovendam suscepit.

✽(1623.)✽ Ferdinandus Imperator in Comitibus Ratisbonensibus Electoratus dignitatem à Palatino Friderico in Maximilianum Bavariae Ducem transfert, adjunctâ eidem ditione superioris Palatinatus, Mansfeldius autem nothus & Halberstadiensis latrocinii & deprædationibus Fridericum Palatinum ulcisci conatur, sed Tillius Catholicorum Dux, eorundem exercitum partim cædit, & partim fugat.

Carolus Walliae Princeps, filius Jacobi Regis magnae Britanniae unicus, Madritum venit, Mariam filiam Philippi IV. Hispaniarum Infantem in matrimonium deponcit, & Pontifice nuptias non improban- te, impetrat. Quod tamen matrimonium postmodum non coaluit, Anglo & Hispano sibi invicem abrupti matrimonii causas objicientibus.

Moritur Gregorius XV, ei que substituitur Maffeus Barberinus Florentinus, dictus Urbanus VIII. vir eruditissimus, & Sede Romanâ dignissimus.

S. Franciscus Salesius Episcopus Genuensis, qui plus quam septuaginta duo millia hæreticorum ad Ecclesiam Catholicam reduxit, ad præmia cœlestia ex hac vita evocatur.

✱ *Illuminatorum* hæreticorum secta in Hispaniis exorta, combustis plerisque ejus auctoribus extinguitur, aut ita dissipatur, ut qui se Illuminatos dixerunt, tenebrosa quærentes latibula in lucem publicam prodire non audent.

DE SECTA ILLUMINATORUM.

ANNO 1523. in Hispalensi & Gaditana Hispaniæ diocæsesibus pullulavit tenebrosa hæc Pretentorum Illuminatorum hæresis: cujus auctores primi septem exusti fuere, ipsa verò editto condemnata, mandato cunctis eâ contaminatis addito, ut intra tricesimum ab editto promulgato diem inquisitores confessionis faciendæ, absolutionisque ab eis accipiendæ adeant. Quo in editto 76. maledictæ hujus atque impudicæ sectæ errores numerantur.

1. *Illuminatorum sectam esse optimam, speciatim verò mentalem orationem divino præcepto usque ad eò imperatam esse, ut per eam omnia adimpleantur.*

2. *Orationem esse Sacramentum sub accidentibus, mentalem autem esse, quæ hac virtute pollet; vocalem exigui esse momenti.*

3. Dei servos nec laborare debere, nec se in corporalibus exercitiis occupare.

4. Nec Prælato ulli, nec patri, nec superiori obediendum esse, quando aliquid jubebunt, quod orationis mentalis ac contemplationis horas impediet.

5. Quædam docent, quæ matrimonii Sacramento adversantur.

6. Neminem adipisci posse virtutis secretum, nisi magistris hæc docentibus discipulum se præbeat.

7. Neminem salvari posse absque eâ oratione, quam ejusmodi Magistri faciunt atq; edocent. Neminem item, nisi illis generaliter confiteatur.

8. Ardores, tremores, ac deliquia, quæ ipsi patiuntur, signa esse gratiæ ac Spiritus Sancti accepti; perfectis autem necesse non esse, ut virtutum opera exequantur.

9. Divinam essentiam ac Trinitatis arcana videri posse etiam in hac vita ab eo, qui ad certum perfectionis gradum pervenerit.

10. Spiritum Sanctum immediate eos regere, qui sic vivunt.

11. Sequendum duntaxat esse illius modum inspirationemque internam ad aliquid vel faciendum, vel omittendum.

12. Quo tempore S. Sacramentum elevatur, necessariâ consuetudine ac ceremoniâ claudendos oculos.

13. Ubi ad certum perfectionis statum quis venerit, nec videre eum posse sacras imagines.

nec concionem audire, nec loqui de Deo neq; alia
facere huic sectæ doctrinaq; contraria.

14. Debere omnes vovere, se matrimonium
minimè contracturos: religionem tamen nequa-
quam ingredi, cum religiosos Ordines bonos esse,
pernegent, censeantq; Dei servos debere præful-
gentem in mundo vitam agere extra religionem.

15. Eos, qui S. Sacramentum per plures si-
mul formas, sive hostias sumunt plus gratiæ,
gustûsq; recipere, imo se posse ex pane cocto
communione accipere.

17. Orationem & abstinentiam non posse
diu simul, nisi miraculo consistere, quod ora-
tio & amor Dei multum extenuent, adeò ut lau-
tis cibis vescendum sit, ut ad orationem aptior
quis evadat.

17. Orantem ita se debere in Dei præsentiam
colligere, ut nec discurrat, nec meditetur, ne
in Jesu Christi quidem passione, multò verò mi-
nus in S. humanitatis cogitatione immoretur.

18. Eum, qui in amore Dei est, vel orati-
oni mentali vacat, posse ab audiendâ Missâ
etiam diebus festis abstinere.

19. Unumquemque, dum in oratione aut in
Ecclesiâ versatur, debere obligationes, quibus
domui, statuiq; suo obstrictus est, oblivisci.

20. Se fœminis, quas Spiritus, doctrinaque
magistras dicunt, obedientiam debere.

21. Decimo quarto anno debere filias castitatis
quidem servandæ, religionis tamen non ingre-
diendæ votum edere.

22. Confessionis filias vovere debere, se non aliis, quàm Illuminatis confessuras.

23. Debere illas Illuminatis aurum, argentumve oppignorare, vel certè, si id non fiat, jurejurando confirmare, se aliis minime confessuras.

24. Fœminas conjugatas non debere viris in matrimonii debito obedire: filias, quæ in matribus defectum aliquem aut levitatem animaverterint, posse illas malè excipere. Denique confessionis filias nihil debere facere, ne jejuna-
re quidem, nisi ex eorum præscripto ac mandato.

25. Licere confessariis confessiones revelare ei: cui obedientiam dederunt, & sibi invicem.

26. Ut Illuminati ab iis, quibus dedere obedientiam, vocentur Patres, præcepta illis & censuras imponant: neque ipsi absque Patrum permissu quidquam possideant.

27. Pœnitentiæ Sacramentum posse absq; ulla commisione aut licentiâ administrari.

28. Illuminatos auctoritatem habere absolvendi ab omni peccatorum genere, etiam Sedi Apostolicæ Episcopis, & sanctæ Inquisitioni reservatorum.

29. Eas, quæ in confessione ab aliquibus confessariis sollicitatæ fuerint, absolvendas non esse, quousque coram aliquibus confessariis ad hoc destinatis declaraverint, quinam illi sint, qui eas sollicitaverunt.

30. In communiōe per parvas formas, sive hostias, Deum parvum recipi.

31. Posse hominem tantum habere amoris cum Deo, quantum voluerit; tantumque favoris Spiritus Sancti adipisci, ut etiam non jejuno communicare liceat.

32. Eos, qui per plures hostias communicant, perfectiores esse.

33. Ubi confessionis filias communiōe donaverint, os suum ori illarum superponunt, halitumque emittentes, dicunt, illas amorem Dei accipere.

34. Non posse in cœnobiis ob officii occupationes perfectionem comparari.

35. Perfectum hominem posse absque speciali revelatione scire, utrum sit in gratia & charitate, nec ne.

36. Virtuti, salutique adversari, elegantem ornatum.

37. Posse hominem ad eum perfectionis statum pervenire, ut gratia animæ facultates submergat, nec possit anima vel progredi, vel retrogredi.

38. Posse hominem dicere, se ter à Deo fuisse in gratiâ confirmatum, primò quidem, quod ad peccata mortifera spectat, deinde quod ad venialia, ac demum, quod ad naturales imperfectiones: seq̃ in eo statu existere, ut ex carne Adæ nihil retineat.

39. Ad eum perfectionis gradum pervenire posse, ut Sanctorum intercessione non egeat.

40. Quosdam esse ex Dei amore agrotos, qui diebus ab Ecclesia vetitis, ut Vigiliarum, Veneris, & Quadragesimæ vesci carnibus debeant.

41. In statu unionis & amoris Dei ingenii bonitatem comparari cum affectu amoris duntaxat, tametsi aliarum virtutum affectus desint.

42. In statu unionis nullum voluntatis actum exercendum esse: & in statu perfectorum ac vitæ unitivæ amoris Dei, si Deus animæ formaliter dicat, ut sit bona, bonam substantialiter fore, in eoque statu necesse non esse, ut operetur, ut amet, ut amare desinat, ut quicquam faciat.

43. Actus eò magis meritorios esse, quò minor est sensibilis devotio.

44. Id tantum intelligendum esse, quod Deus intelligit, nimirum de se ipso, & in se ipso, & in rebus ad se ipsum pertinentibus.

45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. Turpes actus & tactus inhonestos cum sectæ suæ fœminis ac puellis non esse peccata, imò virtutem potiùs ac pietatem.

55. Amicitiam, si bona sit, licet cum censuris & excommunicationibus prohibeat superior, ex eâque scandalum aliquod sequatur, minime vitandam esse, vel censuris obnoxiam.

56. Hominem publicè excommunicatum, si
à cele-

à celebratione, aliorumq; Sacramentorum administratione abstineat, nequaquam debere se pro excommunicato habere, modo sectam hanc S opinionem amplexus sit.

57. Se in extasibus S gaudii divini raptibus videre clare Deum, ut in gloriâ suâ videtur.

58. Claram Dei visionem semel in hac vita cum animâ communicatam, in ea perpetuò ad ipsius arbitrium permanere.

59. Quod semel visum est, semper ac singulis horis visum iri, cum lubuerit.

60. Ad consequendam cum Deo unionem in hac vita, eadem opus esse puritate, quâ ad videndum Deum.

61. Quando Deum clarè vident in extasibus S raptibus, ut videtur in gloriâ, semivisionem esse inter fidem S gloriam.

62. In supradictis illis magnis extasibus S raptibus nihil esse fidei, eò quòd Deum clarè videant.

63. Eos, qui doctrinæ illorum adhaeserint, purgatorii immunes esse.

64. Complures animas, eò quòd illorum doctrine acquiescere noluerint, in purgatorium amandatas fuisse: unde ad quosdam veniam petiture accedunt, qui pronunciatò illis Evangelio, in paradysum eas gradum facere conspiciunt.

65. Aquam benedictam peccata venialia non delere.

O 5

66. Ut

66. Ut quis se ad orandum colligat, nullâ ratione imaginibus utendum, cum sint tantum (inquiunt) blandimenta & illecebræ.

67. Conventicula habent Reipublicæ perniciosâ cum concionibus ac spiritualibus colloquiis nocturnis.

68. Quendam esse, qui stigmata Domini nostri Jesu Christi impressa habet, sudorem cruentum emittit, solo sancto Sacramento se sustentat, & cum Deo Patre colloquitur.

69. Evangelium & Scripturam pro arbitrio interpretantur contra veram intelligentiam & communem expositionem Sanctorum.

70. Verba hæc S. Pauli (Mortui in Christo resurgent primi.) ad litteram intelligi de quodam confessario, & quâdam confessionis filia; ipsumq; S. Paulum, si illa recte intellexisset de his, quando illa protulit, expositurum.

71. Christum Jesum, cum apud Matthæum dixit (Petite & accipietis) non nisi de prædestinatis locutum esse, quippè qui soli, quod petunt, accipiant.

72. Evangelium S. Lucæ, cum ait, Jesum Christum cæteris locutam esse in parabolis, intelligendum esse de solis reprobis.

73. Quod scribit S. Paulus (Sine pœnitentia sunt dona Dei) ita esse accipiendum, ac si diceret, Deum, ut nobis gratificetur, nostrâ non indigere pœnitentiâ.

74. Peccata

74. Peccatores non audiri à Deo efficaciter ad obtinendum, quod petunt, in eoque sensu intelligendum esse, quod apud S. Joannem legitur: Scimus, quia peccatores Deus non audit.

75. Doctores Theologos, Evangeliiq; concionatores spernunt, Scripturam se melius, quàm illos intelligere, jactitantes.

76. Cum impudicis vastibus lascivunt, coronam & meritum eam ob rem pollicentur.

Habes, amice Lector, non minùs impias, quàm impudicas propositiones, quas tenebrarum spiritus in horum prætentorum Illuminatorum cor ac linguam effudit. Sic nimirum extincto veræ fidei lumine Satan excæcat & dementat, quos hæresi semel imbutos regit: In quibus Deus hujus sæculi (Diabolus) excæcavit mentes, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelii gloriæ Christi Jesu. Epist. 2. Cor. cap. 4. v. 4.

✽(1624.)✽ Edicto Jacobi Regis Britannia Ecclesiastici pelluntur ex Anglia.

Tartari Podoliam & Brussiam Nigram vastantes à Polonis & Cæsareis magnâ clade afficiuntur.

Melchior Cardinalis Klefelius, Episcopus Viennensis diu ab Austriacis in carcere Tyrolensi detentus, ab omnibus criminibus sibi à malevolis impositis, judicio & diplomate Pontificis absolvitur, & in integrum restituitur.

Batavi in Brasilia Sinum omnium Sanctorum occupant, & urbem S. Salvatoris Hispanis eripiunt, etiam inter Barbaros crudelitatis suæ in Catholicos vestigia relinquentes, adversus quos Philippus Hispaniæ Rex statim ingentem classem paravit, cui præfecit Fridericum Toletanum, qui eosdem repressit, & urbe ereptâ audaciam, fastumque edomuit.

(1625.) Rex Galliæ, Veneti, Rheti, & Dux Sabaudia in arma concurrunt contra Austriacos pro restitutione Vallis Tellinæ.

Jacobus quoque Rex Britannia & fover Palatini cum aliis Principibus foedus inicit contra Austriacos, & Christianus Daniæ Rex Dux Protestantium inferioris Saxoniæ electus pro restituendo Palatinatu Friderico exaudorato Electori, tam male a Cæsareis Ducibus Tillio & Wallensteinio exceptus est, ut dum alteri providet, parum sibi consuluisse videatur.

Romam Jubilæi causâ venit Uladislaus Sigismundi Polonorum Regis primogenitus, & humanissimè excipitur.

Jacobus magnæ Britannia Rex moritur, uti & Mauritius Arausicanus Princeps, Dux exercitûs Ordinum Belgicorum, cui Henricus frater successit; Jacobus autem succes-

successorem reliquit Carolum filium, qui hoc anno duxit uxorem Henricam Mauriti-
tiam, & Parisiis nuptias celebravit, tre-
mentibus hæreticis, & plaudentibus Ca-
tholicis, quia illi Catholicam Reginam
aversabantur, & hi in ea consolabantur.

Franciscus Barberinus Parisios ingredi-
tur ad conciliandos animos Regum duo-
rum Catholici & Christianissimi.

S. Elisabetha Regina Portugalliae in-
numerum Sanctorum ab Urbano VIII.
refertur.

Ferdinandus III. filius Ferdinandi II.
in Regem Hungariæ Sopronii coronatur.

✽(1626.)✽ Constantinopoli Cyrillus
Patriarcha ex Turco, Græco, Calviniano
compactus versipellis homo misit, Græcos
adolescentes in Hollandiam, qui postmo-
dum per Græciam, quod in Hollandia com-
biberant Calvinianum virus spargerent.

Frater Paulus Venetus Servita summi
Pontificis magnus hostis & sanctæ Sedi ip-
sis hæreticis infestior & Lutheranus cu-
cullatus anno 1623. mortuus a plebecula
Veneta Sanctorum honores consecutus
esset, nisi sub pœna anathematis Urbanus
prohibuisset ad ejus sepulchrum cultum
aliquem dulciæ exerceri à Venetis, qui si
Romæ fuisset, forte ut creditur, ignibus

addictus fuisset, cujus compar Marcus Antonius de Dominis saltem mortuus ex morbo, idem tamen supplicium etiam post mortem in corpore adhuc luit una cum scriptis suis Romæ cremato.

Ernestus Mansfeldius Nothus Catholicorum detestabilis persecutor ad Pontem Dissaviensem à Wallsteinio vincitur pediatu toto amisso, equitatu ægrè cum ipso Duce elapso. Qui nihilominus exercitum statim reparavit & per Germaniam palabundus in Hungariam magnis itineribus ad Gabrielem Bethleemum venit (vestigiiis ejusdem ubique insistente Wallensteinio) eique latronum suorum reliquias committit, ipse vero dum ad Turcas per Venetos transire intendit, in Bosnia morbo contracto impiam animam efflavit.

In Austria superiore exoritur rusticorum rebellio, 70. rusticorum millibus confluentibus & arma sumentibus, qui etiam legatos impudenter ad Imperatorem miserunt, & æquo pænè jure cum suo Principe egerunt, quâ audaciâ nobiles (in quorum perniciem conjurârunt) contra se accenderunt, atque ab iis sæpè fracti aut profligati, aut fame enecti in sylvis, aut ex arboribus in via consitis, popularibus suis in terrorem pependerunt.

Ad hæc tempora referuntur Gustavi Adolphi Sveciæ Regis initia, quando se parem existimans Sigismundo Polono & gloriâ cumulatus, incepit undique pecuniam corradere, quâ fretus, & præcipuè auri Gallici fulgore inflammatus, magnâ divini humanique juris perturbatione tenebras, miseras & luctum intulit in Germaniam.

Urbanus VIII. litteris in Japoniam missis animat Christianos ad Martyrium.

(1627.) Christianus Daniæ Rex in agro Brunvicensi a Tillio Duce Cæsareo anno superiore victus, cum duces suos, fere omnes unâ cum tormentis bellicis 22, & signis militaribus 66, & quoddam caput est, simul existimationem suam præcidisset, hoc anno iterum penitus retusus, deinceps non tantum ab hostibus, sed a suis etiam ignominiosè derisus est.

Corpus S. Norberti Archi-Episcopi ex urbe Magdenburgo Pragam exportatur, ibi cultui exponendum, quod illic à Lutheranis neglectum fuit.

Poloni & Sveci sub magnis Ducibus & Regibus suis Sigismundo & Gustavo fortiter pugnant, prævaluerunt tamen Poloni, Gustavo istu globi vulnerato, & Svecorum Polemarcho, cum Ducibus non paucis

cis interfecto, & reliquo exercitu fugâ dilapso.

Ferdinandus II. Cæsar edicto mandat, ut in regno Bohemico non nisi unica religio Catholica doceatur.

Angli hæretici rebellibus Francis mixti, opem laturi Rupellanis Hugonottis perduellibus Regi Christianissimo à Schombergio Mareschallo Franciæ in Insula Rehana vincuntur.

Urbanus VIII. adscribit Martyrum Catalogo tres è Societate Jesu Paulum Michi, Joannem Gotho, & Jacobum Kifai, & Franciscanos aliquot in Japonia odio fidei occisos.

Ferdinandus III. Rex Bohemiæ coronatur.

✽(1628.)✽ Ludovicus XIII. Rupellam hæreticorum tutissimum asylum, post arctissimam quindecim mensium obsidionem fame domat, & ad deditionem compellit, contra multorum opinionem & expectationem, quibus Rupella visa fuit inexpugnabilis. Dixisses Rupellanos Præfidiarios non jam homines sed viva cadavera deditione factâ migrare, aut Regi Christianissimo sese submittere. Contra obstinatam urbem, nidum iniquissimum hæreticorum præterea nihil actum est à victore

victore & triumphatore Rege, quam quòd propugnacula, quæ rebellionem foverant, & accenderant diruta sint, & modis omnibus provisum, ne si maximè vellet, ipsa Rupella ultra se perderet, & dum furori undecumque pateret, sic conjurationibus occluderetur: Et quidem ut pietas quoque cum Rege de hæresi victa triumpharet, iussit Rex solenni Pompâ Sacrosandam Eucharistiam per urbem circumferri ipso cum toto exercitu comitante & Cardinale Richelio in basilica urbis solenne sacrum peragente.

Inter Anglos, Danos, Svecos & Batavos de restituendo Palatino novum foedus conflat, inutile tamen, ubique Tillio & Wallensteinio prævalentibus. Danus ad Volgastum Pomeraniæ fugere compulsus est, multæ urbes a Tillio & Pappenhemio captæ, qui in his bellis egregiam operam navavit.

Constantinopoli Legati Angliæ & Hollandiæ Satagunt ut inde Patres Societatis Jesu expellantur: præsertim quòd hi resisterent hæresi ibidem vulgari lingua promulgari cæptæ. Sed in cassum laborarunt, Legato Galliæ jussu Regis eosdem protegente.

Mortuo Vicentio Duce Mantuano turbatur

batur

batur Italia, multis ejus hæreditatem præstantibus.

✽(1629.)✽ Bello Mantuano Pontifex & Gallus gravissimè offenduntur, respirant interea, seque miris modis armant Protestantibus ac recolligunt, Sveco evocato.

Moritur Bethleemus, & Cæsaris in testamento memor est, cum quo anno præterito pacem & foedus inivit, defuncto autem in Principatu Transylvaniae succedit Georgius Rakocski.

Hoc eodem anno pax inita inter Gallum & Anglum, item inter Danum & Cæsarem, illum victum sæpius & profligatum, hunc autem victorem sed longa bella pertractatum, inter Polonos verò & Svecos non pax sed induciæ constituuntur.

Ludovicus Rex Galliarum à Rupellensi obsidione Caroli novi Ducis Mantuæ defensionem suscipit, & Sabaudò passum in Italiam negante, atque etiam resistente, armatâ vi transitum sibi aperit.

Ferdinandus Cæsar pace cum Imperatore Turcarum & Rege Daniæ compositâ, edictum promulgat pro restituendis bonis Ecclesiasticis à Protestantibus post pacificationem Passaviensem occupatis, mittitque exercitum Duce Archemio Regi Poloniae adversus Gustavum Sveciæ Regem;

mittit

mittit insuper alium exercitum triginta millium peditum, & quinque millium equitum contra Carolum Gonzagam Ducem Nivernensem ob occupatum Ducatum Mantuanum sine investitura & subjectione Cæsari debita, eundem invadunt etiam Hispani, Galli autem & Veneti eidem opitulantur.

Urbanus VIII. Pontifex in Sanctorum numerum adscribit Andream Corsinum, Episcopum Fessulanum.

✠(1630.)✠ Cæsariani occupant Mantuam Venetis non providè satis eam servantibus, & peste insuper urbem affligente & depopulante: quibus miseriis Cæsarianorum quoque crudelitas accessit, qui urbem interceptam barbarorum more vastârunt ædibus prophanis & sacris nullo discrimine expilatis, & crudeliter & luxuriosè ac impie verè grassantes, quorum tamen scelera & diros excessus Imperator valde improbavit & redarguit. Hujus cladis nancius Carolum Emmanuelem Sabaudum intra triduum è vivis sustulit anno ætatis Septuagesimo secundo, occasione enim Mantuæ captæ non tantum Mantuanus Ducatus sed etiam Sabaudia gravissima damna experta est partim ab auxiliariis, partim ab hostilibus copiis; Post-

mo.

modum tamen pax inter Cæsarem, Hispanos & Sabaudum, & inde inter Gallos, Venetos & Carolum Nivernensem certis conditionibus conclusa est, inter quas fuit ut Carolus intra sex hebdomades supplicaret pro investiturâ Ducatûs Mantuani apud Cæsarem.

Ambrosius Spinola Cassalem oppugnat, sed non æquè secundo eventu, atque Colaltus Mantuam (habebat enim repugnantem sibi Torasium Gallicæ gentis tunc temporis decus & gloriam) quia obiit in urbis hujus obsidione Spinola & gloriam expugnatæ urbis cessit Marchioni Sancta-Crucio successori suo, cui urbs tandem cum arce dedita est: servatâ tamen ad tempus Acropoli, donec ex Francia veniret auxilium, quod paulò post adfuit sub tribus Mareschallis omnia perrumpere paratissimis. Cumque jam essent in procinctu acies ambæ, Julius Mazarinus magno utriusque gentis bono eas conciliavit, & obsidione solutâ, pax Gallos inter & Hispanos sancita est.

Sub idem tempus conveniunt Principes Imperii Ratisbonam ad Comitia, efficiuntque apud Imperatorem ut Wallensteinum tunc absentem exuat præfecturâ Cæsarei exercitûs, quæ oblata fuit Duci Bava-

Bavariæ Maximiliano ; sed ab hoc recu-
fata, data est Comiti Tillio.

Interea Gustavus Adolphus Sveciæ Rex
invitatur a Protestantibus Principibus, &
adjutus pecuniis Franciscis Pomeraniam
ingreditur, bellamque denunciat Impera-
tori, tunc copiis suis Italiæ incubanti.

In statu Veneto grassatur hoc anno pe-
stis gravissima, quâ absumpta sunt in sola
illa ditione, plus quam quingenta millia :
in Lombardia verò alicubi dimidiam, alibi
circiter tertiam partem hominum eadem
lues sustulit.

Jussu Cæsaris Wittenbergæ Cænobia
restituntur, Maria Soror Regis Catho-
lici Ferdinando Imperatoris filio, jam Regi,
desponsata Tergestum honorificentissime
deducitur.

✽ | S | ✽ | S | ✽ | S | ✽ | S | ✽ | S | ✽ | S | ✽ | S | ✽ |

DECAS IV.

✽ (Ab anno Christi 1630. ad 1640.) ✽

1631. IN aula Gallica domesticæ turbæ
✽ Terumpunt, inter Reginam matrem
& Cardinalem Richelium, quæ indignè
ferens, quòd eum à filio amovere non
posset, in Belgium secessit, quò perrexit
etiam